

گزارش تحقیق/نظرسنجی ساحات بالقوه برای سرمایه گذاری در افغانستان

توسط اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان

10 مارچ 2018

اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان با اهداف که در بهبود وضعیت تجارت ها و تشبثات زنان در افغانستان دارد و در ضمن هدف افزایش تعداد زنان متشبه و تجارت پیشه را نیز دنبال مینماید و زنان نیز برای اخذ مشوره در رابطه به ساحات بالقوه برای سرمایه گذاری شان به اتاق مراجعه مینمایند، اینبار خواست تا یک تحقیق عاجل /نظر سنجی را درباره ساحات بالقوه سرمایه گذاری در افغانستان انجام دهد.

روش و وسیله استفاده شده در این تحقیق سروی و پرسشنامه بوده و گروپ هایی پاسخ دهنده به ترتیب ذیل انتخاب گردیدند:

1. شرکت های متوسط و بزرگ صنعت های مختلف تا از آنها در مورد کار هایی که در افغانستان رو به بهبودی است و کدام مواد خام شان را از بیرون وارد میکنند.
2. دکاکین، این گروپ هم در ساحات بازار آن رو به صعود است معلومات ارائه کنند.
3. مردم عام که شامل مرد و زن در بین سنین 18 الی 40 و با سواد بودند، این ها بخاطری انتخاب گردید تا نیاز ها نا مرفوع شان را در افغانستان شناسایی نائیم و به همین ترتیب ساحات بالقوه برای سرمایه گذاری آشکار گردد.

این سروی به تاریخ در جریان ما های جنوری و فبروری 2018 انجام شد و تحلیل و تهیه گزارش در هفته اول مارچ 2018 صورت گرفت که اینک یافته ها در ذیل پیشکش میگردد.

یافته های تحقیق:

شرکت های بزرگ و دکاکین به تعداد مصاحبه شونده گان ۴۶ (6 مرد و 40 زن)

1. وضعیت سرمایه گذاری در افغانستان چگونه است؟

✓ ۲۱ نفر وضعیت را نا امید وار کننده دیدند و ۲۰ نفر امید وار کننده و ۵ نفر اظهار امیدواری و نا امیدی کردند.

□ کدام موارد باعث میشود که وضعیت سرمایه گذاری در افغانستان امیدوار کننده باشد؟

- جلب سرمایه گذاری بیرونی و داخلی
- افزایش علاقه مندی مردم به محصولات افغانی
- مساعد بودن اقلیم افغانستان
- داشتن مواد خام و منابع در داخل افغانستان
- علاقه مندی خانم ها به کار تجارت و پذیرفتن توانایی خانم ها در بخش تجارت
- حمایت و تشویق دولت ، ایجاد موانع برای واردات محصولات بی کیفیت
- کشور ما بیشتر از 80 فیصد مواد مصرفی اش را فعلاً وارد میکند که در صورت به وجود آوردن امکانات تولیدات هر شی میتوان آن را قابل مصرف ساخت
- سطح بهتر عایدات و تقاضای کافی برای تولیدات
- بوجود آمدن یک آدرس مشخص برای خانم تجارت پیشه که حمایت و در پیشرفت خانم های تجارت پیشه فعالیت مینمایند اتاق تجارت و صنایع زنان افغانستان
- حمایت دولت بخصوص رئیس جمهور و خانم اول به تجارت در خصوص خانم ها

□ کدام موارد باعث نا امیدی در سرمایه گذاری میشود؟

- نا امنی و فقر
- نبود بازار مشخص فروش
- بالا بودن تکتانه قرضه ها و همچنان کم بودن مدت پس پرداخت قرضه
- فرار کردن سرمایه از افغانستان

- وضعیت نابسامان و نا امن و نداشتن حمایت دولت در تمام سطوح
- شفاف نبودن پروسه های حمایتی
- بلند بودن قیمت مواد خام به دلیل وارداتی بودن مواد
- عدم موجودیت سرمایه کافی جهت سرمایه گذاری
- نوسانات پولی
- عدم آگاهی مردم از محصولات که در داخل افغانستان ساخته میشود.
- فساد اداری

2. چالش های شما با مشتریان چیست؟

- نرخ بلند اجناس و اقتصاد پایین مشتری
- اجناس را به قرض خریداری مینمایند اما به موقع نمی پردازند
- عدم اطمینان و اعتماد مشتریان بین المللی که سندی ندارند که خارج ببرند که ضمانت محصول را کند
- کار خانم ها جدی گرفته نمی شود. مشتریان چون می بینید خانم است به قیمت بالا نمی خرد تا اینکه ارزان نکنند.
- عدم آگاهی مردم از کیفیت و خود محصولات و تولیدات افغانستان
- باور نداشتن و ارج ندادن به محصولات وطنی ،مقایسه قیمت محصولات داخلی با محصولات وارداتی
- مشتریان خواهان دیزاین های جدید از این ها است اما این ها برآورد کرده نمیتوانند
- نرخ پایین و محصول با کیفیت بالا می خواهند
- فرمایش های تکمیل کرده نمیتوانیم و تقاضا زیاد و جود دارد که باز سروصدای شان برمیخیزد
- در قسمت بسته بندی که مشتری میخواهد بسته بندی خیلی عالی باشد ما نمیتوانیم بر آورده نمائیم
- مواد خام را از بیرون میآورند و دیرتر به این ها میرسد و فرمایش به سروقت نمیرسد به مشتری ها و نمیتواند سر وقت خواست مشتری را برآورد کنند.
- مشکلات اجتماعی با مردم محل و مشتریان مرد.

3. چالش های سرمایه گذاری را در افغانستان چگونه بررسی میکنید؟

موارد ذیل چالش های شما است که نیاز به توجه دولت دارد و موارد عمده چارچوب سرمایه گذاری را تشکیل میدهد:	موارد ذیل چالش هایی است که توسط خود سکتور خصوصی و جامعه بین المللی نیاز به توجه دارد:
<ul style="list-style-type: none"> • نبودن امنیت که خیلی مهم که هر چقدر روز به روز نا امنی میشود اینقدر که سرمایه از کشور ما بیرون میشود • بی ثباتی وضعیت سیاسی • نبود زیربنا ها (برق ،آب،زمین) • عدم پشتیبانی دولت از شرکت های کوچک و متوسط • فساد اداری و تبعیض • دسترسی مالی، تکتانه بالا در قرضه دهی • مارکیت مناسب برای زنان 	<ul style="list-style-type: none"> • کمک و همکاری وجود ندارد بصورت واقعی فقط بصورت شعار است • وارد کردن محصولات و تولیدات بیرون از کشور • رقابت های نا سالم • کمبود کارمند متخصص در بخش ضرورت

4. آیا فرصت های سرمایه گذاری در افغانستان وجود دارد اگر بلی مشخص نمایید در کدام بخش که مردم مان به آن نیاز دارد؟
✓ از میان ۴۶ نفر تعداد مصاحبه شنونده گان ۴۳ نفر موافق با این هستند که امکان سرمایه گذاری در افغانستان وجود دارد و فقط ۳ مخالف

سکتور های که سرمایه گذاری باید صورت گیرد و مردم ما نیاز دارد قرار ذیل است:

- مواد خوراکه و محصولات زراعتی (خصوصاً میوه خشک و تازه ،زعفران
- قرطاسیه جات تقریباً 90 فیصد از بیرون وارد میگردد در حالیکه در داخل به سهولت میتوان فابریکه های تولیدی را ایجاد نمود، چون مصرف هم بلند میباشد.
- سکتور های ساختار زیر بنایی مانند انرژی، خط آهن، آب رسانی، ساختمانی و معدن
- صنایع دستی خصوصاً قالین ، لباس
- تکنالوژی خدماتی
- آشپزی
- خدمات بهتر صحی
- صنعت پلاستیک و چپک سازی
- خدمات رسانه یی
- تحصیلات بهتر
- صنعت چوب
- خدمات ورزشی
- ایجاد فابریکه پروسس چرم که در تمام پروسس چرم در خود افغانستان گردد و محصول چرمی از آن در خود افغانستان به نام افغانستان ساخته شود.

5. آیا میخواهید کدام سکتور جدید را در افغانستان معرفی نمایید اگر بلی کدام سکتور را ؟

- سکتور رشد زراعت در افغانستان و حمایه دهاقین از بابت زمین آبرسانی و کود کیمیای
 - کمپنی لایه چسپ (مواد خام تمام خیاطان و تولیدات البسه)
 - مرکزیت برای سکتور خدماتی نفت و گاز
 - سکتور تخنیک و تکنالوژی
 - ایجاد سردخانه برای محصولات زراعتی خصوصاً لبنیات
 - سرمایه گذاری جدی بالای سکتور های قالین و ابریشم و گلیم
 - تولید لباس های ورزشی
 - سکتور رشد و آگاهی عامه تا باعث شود چالش همه بر طرف شود (ارتقای ظرفیت ، اقتصاد خانم ها)
- ← تعدادی نظر جدید داشتند اما نخواستند شریک بسازند .

6. به نظر شما سرمایه گذاری بیشتر بالای کدام سکتور های فعلی صورت گیرد و چرا؟

- برق چون ما نیاز داریم و منبع اش را هم خود ما داریم
- صحت و دواسازی
- مواد غذایی چون نیاز اولیه مردم است
- سرمایه گذاری روی تمام مراحل و پروسس میوه خشک و قالین در خود کشور ما صورت گیرد تا صادرات میوه خشک و قالین به نام خود افغانستان صورت گیرد
- افغانستان زراعتی است بالای سکتور زراعت باید تمرکز گردد و بیشتر سرمایه گذاری
- زیورات آلات و سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی که تمام مراحل آن از مرحله که استخراج تا دیزاین همه باید در خود کشور ما صورت گیرد
- تحصیلات عالی که کیفیت اش بهتر گردد.
- نفت و گاز و معدن چون نداریم و از خارج اگر وارد کنند خیلی گران است.
- تربیه کارگر برای تمام عرضه ها مثلاً از خارج کشور اگر کارگر باشد. و باید روزانه ۱۰۰۰۰ دالر بدهند. و اگر از داخلی باشد.
- روی خدمات رسانه یی و مخابرات

7. کدام کالا ها و جنس را وارد میکنید؟

- ✓ کالا ها و جنس های را که وارد میکنند قرار ذیل است:
- اجناس آرایشی و بهداشتی
- ماشین آلات بسته بندی محصولات
- لوازم تخنیکی
- مواد خام و مواد خام صنایع دستی
- قرطاسیه
- ✓ ریسک های که در وارد کردن جنس و کالا ها
- فقط ریسک اجناس در حساب فروش و تاریخ انقضا جنس
- یکی از خطرات آن اینست وقتی مال را وارد می کنیم در اختیار خود ما نیست از بندر الی کابل و در اینکه بعضی اوقات مال در بندر های ایران و پاکستان
- حق گیری های نا حق در گمرکات

8. مشکلات تان با دولت مشخصاً در کدام است بیان نمایید؟

نبود امنیت ، حمایت نکردن از دوکان دار ها ، گرفتن جواز و تمدید جواز ، در وقت صادر کردن تولیدات به خارج کشور هیچ همکاری وجود ندارد ، مالیات ، معدن (وزیر معدن باید لیست از تجار ها را آماده کند که به چی نیاز دارند و مسلکی نبودن کارمندان در معدن که حتی فرق بین گرام و کرات را نمیدانند) ، آب و برق برای فابریکه ها ، عدم حمایت از خانم های تجارت پیشه و به دید تبعیض آمیز به آنها نگرستن، عدم اعتماد به کار خانم ها و ندادن پروژه ها به خانم های تجارت پیشه ، نبود بازار و مکان دایمی برای خانم ها ، فساد اداری ، ریاست افغان فلم (سنتی و افکار قدیمی است و حمایت نمیکند از فلم سازان).

9. پیام تان برای دولت و سرمایه گذاران جدید چیست؟

- باید زمینه کار برای مردم عام تهیه کند و امنیت مالی و جانی را تامین بسازد
- توجه کنند به همه سرمایه گذاران خصوصاً کسانی که واقعاً کار میکنند
- حمایت و پشتیبانی از تولید افغانی و تجار ها
- اجازه ندادن اجناس خارجی به خود کشور
- کم کردن فساد اداری در هر بخش خصوصاً در بخش دادن پروژه ها

- دولت برای سرمایه گذاران جدید خصوصاً برای تجارت های کوچک یا معاف مالیه کند تا چند سال یا اینکه خیلی کم مالیه بگیرد.
- مالیات گمرکات را بالا ببرند تا کسی محصولات و تولیدات را از خارج صادر نتوانند و استفاده از تولیدات خارجی صورت نگیرد.

پیام برای سرمایه گذاران

- در افغانستان سرمایه گذاری کنند و باعث رشد اقتصاد خود و جامعه شوند و سرمایه از خود افغانستان بیرون نشود چون باعث ایجاد اشتغال کار در خود افغانستان میشود
- سرمایه گذاران باید در بخشی سرمایه گذاری کنند که کارا باشد و خصوصاً در بخش معدن و زراعت و این مسله را در نظر بگیرند که افغانستان یک کشور ترانزیتی است و در دراز مدت
- هرکاری را که آغاز کردند باید تمرکز کنند
- صادقانه کار کنند و علمیت کاری را که آغاز میکنند داشته باشند
- جنس با کیفیت بالا تولید کنند تا باعث جذب رضایت مشتری در داخل و رقابت تولیدات خارجی را کم رنگ سازند.

سوالات گزینه یی

1. رضایت شما از سرمایه گذاری در تجارت تان تا چه اندازه است ؟
- ۹ کمپنی مشتریان شان بطور بسیار زیاد راضی هستند
✓ صنایع دستی، خدمات، میوه خشک، تولیدات، زیورات آلات، زراعت
- ۱۰ کمپنی مشتریان شان زیاد راضی هستند
✓ خدمات رسانه یی، نفت و گاز، زراعت، صنایع چوبی
- ۲۲ کمپنی مشتریان شان بطور متوسط راضی هستند
✓ مواد غذایی، خدمات چاپ، میوه خشک، سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، خدمات زیبایی، خدمات رسانه یی، تعلیمی، صنایع دستی و لباس
- ۵ کمپنی مشتریان شان کم راضی هستند
✓ دوکاندار، لباس، تولیدی، خدمات

2. قبل از سرمایه گذاری بالای تجارت تان چقدر ریسک را قبول نموده بودید ؟

- ۴ کمپنی قبل از سرمایه گذاری ریسک را بسیار زیاد قبول نموده بودند.
✓ خدمات، جواهرات، صنایع دستی، خیاطی
- ۲۳ کمپنی قبل از سرمایه گذاری ریسک را زیاد قبول نموده بودند.
✓ زراعت، زیورات و سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، نفت و گاز، صنایع دستی، خدمات، تولیدات،
- ۱۲ کمپنی قبل از سرمایه گذاری ریسک را متوسط قبول نموده بودند.
✓ خیاطی، زراعتی، مواد غذایی، خدمات
- ۱۲ کمپنی قبل از سرمایه گذاری ریسک را کم قبول نموده بودند.
✓ صنعت، صنایع دستی

3. چقدر نیاز های مردم را شما با تجارت تان برآورده می توانید؟

- ۶ کمپنی با تجارت شان نیاز مردم را بسیار زیاد برآورده میکند.
✓ خیاطی، زراعت، خدمات رسانه یی
- ۱۳ کمپنی با تجارت شان نیاز مردم را زیاد برآورده میکند.
✓ نفت و گاز، زراعتی، خدمات، صالون زیبایی، مواد غذایی، صنایع دستی
- ۲۴ کمپنی با تجارت شان نیاز مردم را متوسط برآورده میکند.
✓ صنایع دستی، خدمات، سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، زراعت
- ۳ کمپنی با تجارت شان نیاز مردم را کم برآورده میکند.
✓ فلم سازی، صنعت چوپ

4. تعداد مشتریان شما در یک روز هفته و یا هم ماهانه چگونه است؟(مصاحبه کننده گان به اساس ماهانه جواب شان را انتخاب کرده اند.)

- ۱ کمپنی گزینه بسیار زیاد را انتخاب نموده اند.
✓ خیاطی
- ۱۰ کمپنی گزینه زیاد را انتخاب نموده اند.
✓ زراعت، صنایع دستی، صالون زیبایی
- ۳۰ کمپنی گزینه متوسط را انتخاب نموده اند.
✓ صنایع دستی، زراعت، مواد غذایی، خدمات، سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی و جواهرات
- ۵ کمپنی گزینه کم را انتخاب نموده اند.
✓ فلم سازی، خدمات

5. رضایت شما از موقعیت کاری تان یا مکان تجارت خود تا چه اندازه است؟

- ۷ کمپنی از موقعیت کاری بسیار زیاد راضی هستند.
✓ زیورات و سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، زراعت، تولیدات
- ۱۳ کمپنی از موقعیت کاری خود زیاد راضی هستند.
✓ زراعت، صنایع دستی، خدمات، صالون زیبایی، مواد غذایی
- ۱۸ کمپنی از موقعیت کاری خود متوسط راضی هستند.
✓ زراعت، صنایع دستی، خدمات، زیورات
- ۸ کمپنی از موقعیت کاری خود کم راضی هستند.
✓ صنایع چوپ، زراعت، لباس

6. مشتریان شما تا چه اندازه از شما راضی هستند؟

- ۱۰ کمپنی مشتریان شان بسیار زیاد راضی هستند.
- ✓ زراعت، صنایع دستی، جواهرات و سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی
- ۳۰ کمپنی مشتریان شان زیاد راضی هستند.
- ✓ خیاطی، صنایع دستی، خدمات، مواد غذایی، زراعت
- ۶ کمپنی مشتریان شان متوسط راضی هستند.
- ✓ صنایع دستی، زراعت

7. فروشات شما در کدام فصل بیشتر است؟

- ۲۶ کمپنی فروشات در فصل بهار بیشتر است.
- ✓ صنایع دستی، خیاطی، زراعتی، مواد غذایی، خدمات، زیورات
- ۸ کمپنی فروشات در فصل تابستان بیشتر است.
- ✓ صنایع دستی، خیاطی، زراعتی، مواد غذایی، خدمات، زیورات
- ۲ کمپنی فروشات در فصل خزان بیشتر است.
- ✓ مواد غذایی
- ۱ کمپنی فروشات در فصل زمستان بیشتر است.
- ✓ خدمات چاپی
- ✓ ۹ کمپنی جواب شان این بوده که کار شان چهار فصله است و زیاد تر دو فصله و سه فصله نیز انتخاب کرده اند.
- ✓ خدمات، نفت و گاز، زراعتی، مواد غذایی

بخش دوم این تحقیق را پاسخ دهنده گان غیر جامعه تجاری یعنی مردم عام اعم از زن و مرد بودند:

تعداد مصاحبه شونده گان ۷۱ (21 مرد و 50 زن)

مصاحبه شونده گان بیشتر از 50 فیصد شان شامل وظیفه بودند و کمتر از 50 فیصد محصلین و یا بی کار بودند. کسانی که شامل وظیفه بودند شامل مصروفیت های مختلف بودند مانند کار در بخش های اداری دفاتر و دولت منحصیث معلمین، داکتران، عساکر، کارمندان رسانه ها و ساحه تکنالوجی معلوماتی و غیره. کسانی که شامل کار بودند از کار شان رضایت داشتند.

کسانی که شامل کار نبودند بخش های ذیل را برای کار جالب خواندند:

- تکنالوژی معلوماتی در صورتیکه در آن زمینه های آموزش های تخصصی وجود داشته باشد
- لباس فروشی
- شغل داکتری جالب است و این کار به یک شفاخانه مجهز ضرورت دارد.
- کار کردن در دوایر دولتی
- قاضی و سارنوال میثوم نیاز بطور تخصیص درس خواندن
- میخوام تجارت بزرگ به سطح بین الملل داشته باشم که صادرات و واردات کنم که نیاز به حمایت دولت و سرمایه بزرگ میخواد
- فعال ساختن فابریکه صنعتی در تمام عرصه ها
- در بخش زراعت، پرورش گل و گیاه نیاز به وسایل برای کشت ، امکانات مناسب، معلومات در مورد انواع گل و گیاه و خاک مناسب
- طبابت نیاز به داشتن سامان آلات مدرن الکترونیکی
- ساختمانی نیاز به ماشین آلات پیشرفته و افراد با تجربه
- کار ورزشی نیاز به مکان مناسب و وسایل پیشرفته
- خیاطی که نیاز به یک دکان مناسب و کارگاه خیاطی و خیاط های مجرب
- نجاری برایم جالب است.

1. جهت دریافت ساحات خوب برای سرمایه گذار از مردم عام چنین سوال صورت گرفت، اگر یک میلیون افغانی پول داشته باشید چی کاری را آغاز میکردید؟

- تکنالوژی معلوماتی
- کار صادرات و واردات را آغاز میکردم که لباس را از دیگر کشور ها صادر میکردم و از افغانستان به بیرون افغانستان میبردم
- یک کمپنی رسانه بی را باز میکردم
- استدیوی عکاسی باز میکردم
- آرایشگاه مجهز با همه چیز
- فابریکه صنایع دستی
- دواخانه و شفاخانه
- مکتب و پوهنتون / مکتب در بخش هنر های زیبا
- شرکت تولیدی قالین
- تجارت کمپنی تولید الکترونیکی
- پارک برای تفریح و راحت برای خانم ها
- فارم داری، گلخانه
- رشد ترانسپورتی
- رستوران
- یک مرکز دیزاین که طرح دیزاین ها برای لباس کنم

2. آیا میخواهید از تولیدات افغانی استفاده کنید ؟ اگر بلی از کدام تولیدات ؟

به پاسخ این سوال 91.5% به خریداری از تولیدات افغانی بلی گفتن و تنها 0.05% نخیر و 2 شخص درباره تولیدات داخلی آگاهی نداشتند. وضعیت در مجموع بهتر به نظر میرسد چون اکثریت حاضر اند از تولیدات افغانستان خریداری کنند. از اینرو میتوان تولیدات ساخت افغانستان را به نام ساخت افغانستان به فروش رسانید. شرکت ها میتوانند براندینگ و تبلیغات شان را به این نام انجام دهند.

اکثر مصاحبه شنونده گان گفتن که هر نوع تولید افغانی که باشد بخاطر رشد اقتصاد کشور استفاده میکنند و مراتب تذکر از اشیای به ترتیب ذیل بوده . در ضمن همه اظهار داشتند که تولید کننده گان در افغانستان تلاش کنند تا محصولات با کیفیت تولید کنند.

- a. البسه ،بوت ،چادر
- b. میوه تازه و خشک ،
- c. صنایع دستی ،ادویه جات،لبنیات و سایر محصولات زراعتی
- d. آب میوه،زیورات،نوشابه غیر الکولی

3. بیشتر علاقه مند استفاده از کدام لوازم : پوشاک ، مواد شستشو و مصرفی روزمره خانه ، آرایشی ،بهداشتی ، الکترونیکی و یا غیره لوازم هستید؟

لوازم الکترونیکی ،پوشاک ، مواد شستشو ،خوراکی،آرایشی و بهداشتی ،صنایع دستی ،خدمات رسانه پی و تکنالوژی ،شرکت های آب معدنی و شرکت های نساجی را نام بردند و اگر ساخت افغانستان باشند خریداری مینمایند.

4. سایر لوازم/خدمات را نام ببرید که افغانستان تولید/عرضه کند و میتواند در دسترس شما قرار دهد؟

ادویه جات،پوشاک،بهداشتی ، مواد غذایی و نوشیدنی،مبایل ، کمپیوتر و بوت و موتر،لباس اسلامی،خدمات ساخت رستوران ها،صنعتی یعنی مواد خام ساختمان ها، قرطاسیه،خدمات رسانه پی ،تولید عطر ،وسایل حمل و نقل ،لوازم پلاستیکی مثل آفتابه، تشت و جالی ،لوازم شستشو و لوازم آرایشی پودر هرات،صابون قندهار،میوه خشک و تازه ،موبل و فرنیچر،خدمات انترنیتی ،تولیدات برنج.

5. از کدام خدمات/تولیدات راضی هستید ؟

- از ۷۱ تن مصاحبه شونده گان ۲۶ نفر از تولیدات البسه راضی هستند
- از ۷۱ تن مصاحبه شونده گان ۳۱ نفر از خدمات تعلیمی و تحصیلی راضی هستند
- از ۷۱ تن مصاحبه شونده گان ۱۲ نفر از خدمات تفریحی راضی هستند
- از ۷۱ تن مصاحبه شونده گان ۲۵ نفر از خدمات تکنالوژی و مخابراتی راضی هستند
- از ۷۱ تن مصاحبه شونده گان ۱۲ نفر از خدمات صحی راضی هستند
- از ۷۱ تن مصاحبه شونده گان ۹ نفر از لوازم الکترونیکی راضی هستند
- از ۷۱ تن مصاحبه شونده گان ۴۸ نفر از تولیدات میوه خشک/تازه راضی هستند

6. کدام خدمات /تولیدات بهتر گردد و چگونه بهتر گردد؟

در بخش خدمات: خدمات تعلیمی و تحصیلی، صحی و انترنیتی باید به کیفیت بهتر و با در نظر داشت استندرد های ملی و بین المللی ارائه گردد. رسانه ها برنامه های آموزنده باید زیاد افزوده کنند.

در بخش تولیدات: البسه و تولید میوه خشک و تازه از نظر کیفیت بهتر گردد و تولیدات و صادرات میوه خشک و تازه باید بسته بندی به تورم و استندرد و معیاری ارتقا یابد.

مواد ساختمانی را باید فابریکه های با کیفیت تولید کنند، مواد غذایی بیشتر و بهتر گردد. تولیدات پوشاک و الکترونیکی بهتر گردد از هر نگاه خصوصاً کیفیت ، قرطاسیه جات قلم و کتابچه و کتاب های با کیفیت عالی و ادویه جات در داخل تولید گردد. تولید و عرضه درست آن به بازار ، معدن و زیورات در صورتی بهتر میگردد که این سکتور تقویه شود، تولیدات قالین باید از هرگونه سهولت ها برای کارگران مهیا گردد تا کار به خوبی پیش برود وبهتر شود، تولید قالین خود کشور ما که باید تمام پروسس آن در خود کشور ما صورت گیرد تا بنام دیگر کشور ها در دیگر کشور صادر و وارد نگردد.

7. کدام خدمات/تولیدات وجود ندارد؟

توليدات با کیفیت

وسایل الکترونیکی بخصوص تیلیفون، بوت، تکنالوژی، محصولات صنعتی (سمنت، آهن گادر)، مواد خوراکه (روغن، آرد، برنج)،، وسایط حمل و نقل، فابریکه تولید تکه، عطریات، مواد شوینده و غیره.

خدمات عالی

صحی، رستوران، انترنیت، تکنالوژی، تفریحی، در بخش ترانسپورت شهری سهولت وجود ندارد، خدمات پاک کاری شیشه ها آینه های بلند منزل ها، خدمات عام شهری مثل آموزش شهر نشینی کنترل تنظیف و ادارت و توليدات ملی منظم و با کیفیت

8. به کدام خدمات/توليدات نیاز دارید که زمان سفر به خارج از کشور خریداری میکنید و یا هم بخاطرش خارج سفر میکنید؟

خدمات

بیشتر از ۸۰ فیصد پاسخ دهنده گان این دو مورد را دلیل سفر به خارج اظهار داشتند صحی و تحصیلات با کیفیت

توليدات

موبایل، موتر، مواد آرایشی، لباس، زیورات و طلا، لوازم الکترونیکی (تلویزیون و یخچال)

9. بخاطر توليدات/خدمات سالانه/ماهانه چه مقدار پول به مصرف میرسانید؟

تنها نصف 71 سروی شونده پاسخ گفتن که آنها بیشتر از یک صد هزار افغانی را در هر سفر شان برای بدست آوردن توليدات و یا انجام دادن معاینات در خارج از کشور می پردازند. این بخش نیاز به تحقیق بیشتر دارد.

10. پیام یا خواست شما از دولت /تولید کننده گان چیست؟

درخواست از دولت

- حمایه سرمایه گذاری، جلب سرمایه گذاری و آماده سازی شرایط سرمایه گذاری و باید از سکتور خصوصی
- بخصوص در بخش صنعت حمایه نموده و سیاست های اقتصادی مطلوب را تطبیق نمایید.
- باید قیمت برق ارزان گردد تا فابریکات ارزان و خوبتر تولید کنند.
- دولت تامین امنیت
- حمایت خانم ها در عرصه تجارت
- مانع وارد جنس بی کیفیت
- عدم اجازه محصولات خارجی و حمایت از محصولات وطنی

خواست از تولید کننده گان

- بهتر سازی و ارتقای کیفیت توليدات میباشد.
- تولید کننده گان بالا بردن کیفیت
- ما را خودکفا بسازند و تولید با کیفیت نمایند تا ما وابسته به کشور های دیگر نباشیم
- تولید کردن تمام توليدات و محصولات بشکل استندرد
- سرمایه یی که بالای بخشی مینایند حذر نرود باید نیاز مردم در نظر بیگیرند و هم چنان شغل زای نماین

